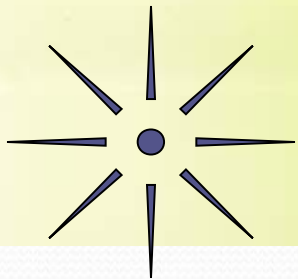

Môn học

***Pháp luật
đại cương***

Th.s Đinh Thị Hoa – Khoa lý luận chính trị

LIVING GREEN

***Quy phạm pháp luật
Hệ thống pháp luật***

I/ Quy phạm pháp luật

1. Khái niệm và đặc điểm quy phạm pháp luật

1.1 KHÁI NIỆM

Quy phạm pháp luật là quy tắc xử sự chung do Nhà nước ban hành hoặc thừa nhận và bảo đảm thực hiện, nhằm điều chỉnh các quan hệ xã hội theo những định hướng nhất định

I/ Quy phạm pháp luật

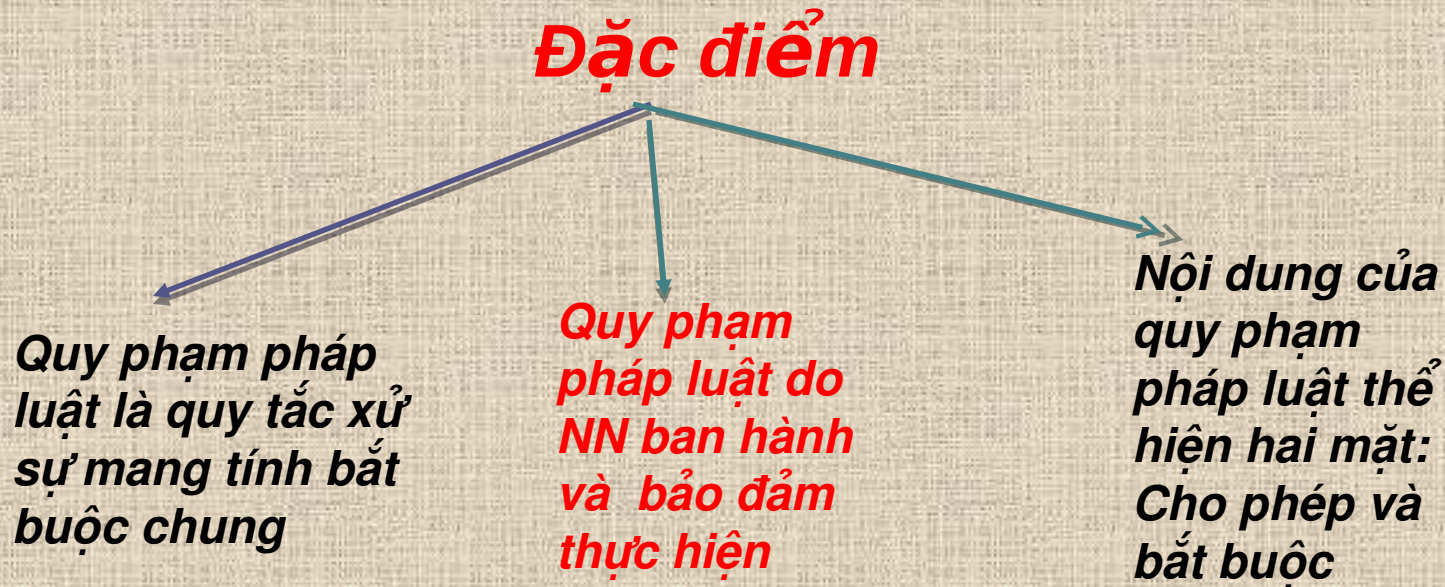
Sự khác biệt giữa kn pháp luật và kn QPPL

Pháp luật là hệ thống quy tắc xử sự còn
QPPL là một quy tắc xử sự - một đơn vị,
một tế bào của Pháp luật, PL điều
chỉnh các quan hệ xã hội, QPPL điều
chỉnh một QHXX cụ thể

QUI PHẠM PHÁP LUẬT – HỆ THỐNG PHÁP LUẬT

I/ Quy phạm pháp luật

1. Khái niệm và đặc điểm quy phạm pháp luật

I. QUI PHẠM PHÁP LUẬT

2/ Cấu trúc của quy phạm pháp luật

QPPL GỒM 3 BỘ PHẬN HỢP THÀNH

CHẾ TÀI

**HẬU QUẢ SẼ NHƯ THẾ NÀO
NẾU VI PHẠM PHÁP LUẬT?**

GIẢ ĐỊNH

**AI? TỔ CHỨC NÀO?
Ở VÀO ĐIỀU KIỆN,
HOÀN CẢNH NÀO?**

QUI ĐỊNH

**ĐƯỢC LÀM GÌ?,
KHÔNG ĐƯỢC LÀM GÌ?
PHẢI LÀM NTN?**

I. QUI PHẠM PHÁP LUẬT

2/ Cấu trúc của quy phạm pháp luật

Lưu ý

- ✓ **Một QPPL có thể không trình bày đầy đủ 3 bộ phận, giả định, quy định và chế tài.**
- ✓ **Nếu quy phạm thiếu quy định thì phần quy định sẽ được hiểu ẩn (tự hiểu)**
- ✓ **Nếu quy phạm thiếu chế tài thì phần chế tài sẽ nằm ở một quy phạm khác hoặc ở một văn bản pháp luật khác**

I. QUI PHẠM PHÁP LUẬT

2/ Cấu trúc của quy phạm pháp luật

Điều 57 Hiến pháp 1992 quy định:

**Công dân có quyền tự do kinh doanh
theo quy định của pháp luật**

Giả định: Công dân

Quy định: Có quyền tự do...

I. QUI PHẠM PHÁP LUẬT

2/ Cấu trúc của quy phạm pháp luật

Điều 102 Bộ luật Hình sự năm 1999 quy định:

“Người nào thấy người khác đang ở trong tình trạng nguy hiểm đến tính mạng, tuy có điều kiện mà không cứu giúp dẫn đến hậu quả người đó chết, thì bị phạt cảnh cáo, cải tạo không giam giữ đến hai năm hoặc phạt tù từ ba tháng đến hai năm”

I. QUI PHẠM PHÁP LUẬT

2/ Cấu trúc của quy phạm pháp luật

Điều 102 Bộ luật Hình sự quy định:

Người nào thấy người khác đang ở trong tình trạng nguy hiểm đến tính mạng, tuy có điều kiện mà không cứu giúp dẫn đến hậu quả người đó chết, thì bị phạt cảnh cáo, cải tạo không giam giữ đến hai năm hoặc phạt tù từ ba tháng đến hai năm.

Giả định: Người nào... người đó chết

Chế tài: Thì bị phạt .....hai năm

Quy định: **Hiểu ẩn**

I. QUI PHẠM PHÁP LUẬT

Điều 586 Bộ luật Hồng Đức qui định:

Trâu của hai nhà đánh nhau, con nào chết thì 2 nhà cùng ăn thịt, con nào sống thì hai nhà cùng cày, trái luật thì sẽ xử phạt 80 trượng.

Giả định: Trâu của hai nhà đánh nhau

Qui định: Con nào chết....cùng cày

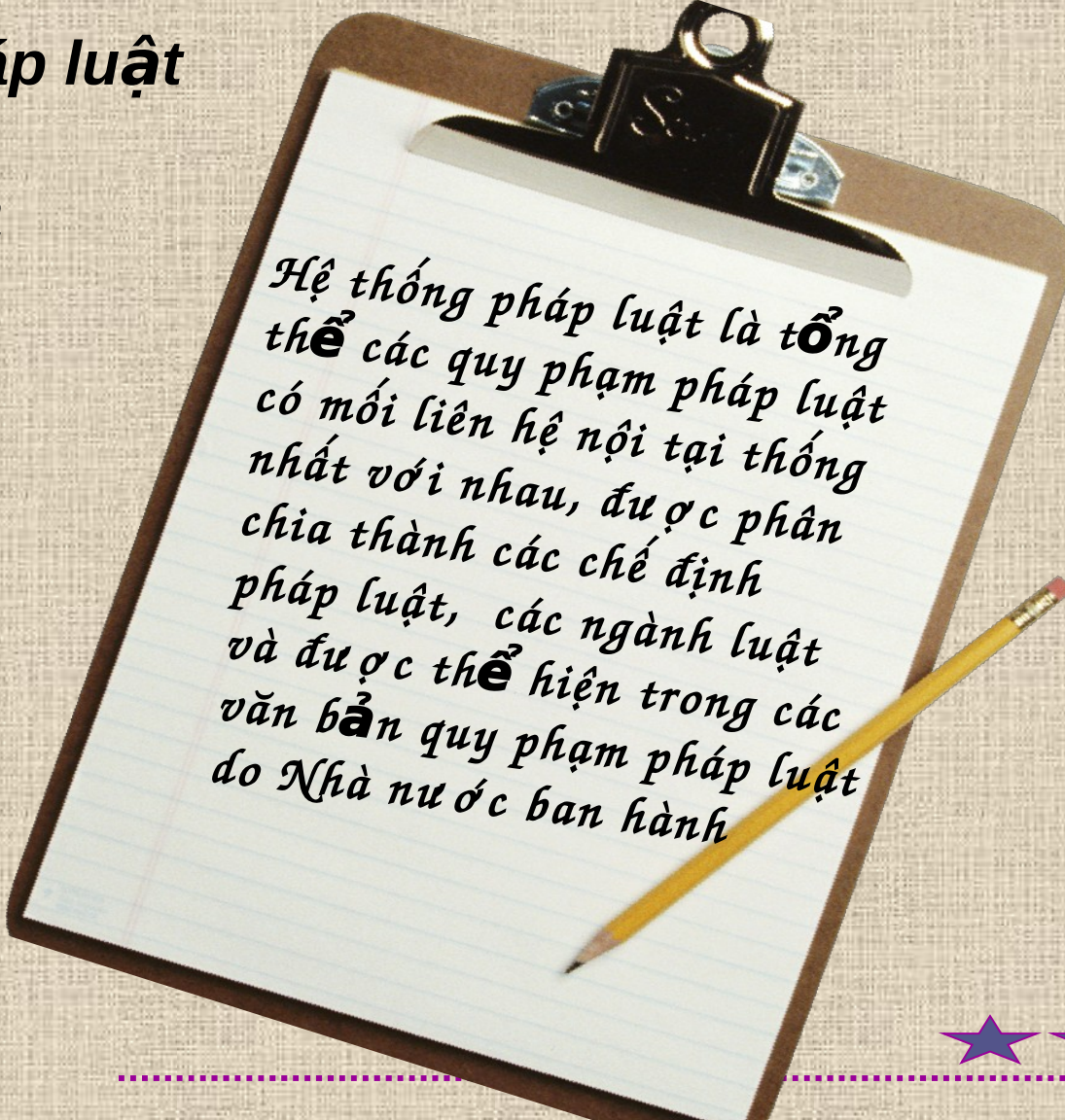
Chế tài: trái luật....80 trượng

III/ Hệ thống pháp luật

2.1/ Khái niệm

Hệ thống pháp luật là **tổng thể** các quy phạm pháp luật có mối liên hệ nội tại thống nhất với nhau, được phân chia thành các chế định pháp luật, các ngành luật và được **thể hiện** trong các văn **bản** quy phạm pháp luật do Nhà nước ban hành

III/ Hệ thống pháp luật

2.2/ Các bộ phận cấu thành hệ thống pháp luật

2 bộ phận cấu thành

Hình thức biểu
hiện bên ngoài
bao gồm:

**Các văn bản
quy phạm pháp
luật**

Cấu trúc bên
trong bao gồm:

**Các quy phạm
pháp luật, các
chế định pháp
luật, các ngành
luật**

II. HỆ THỐNG PHÁP LUẬT

2.2/ Các bộ phận cấu thành hệ thống pháp luật

Cấu trúc bên trong của HTPL gồm 3 bộ phận

Quy phạm pháp luật: Là đơn vị nhỏ nhất cấu thành HTPL, điều chỉnh một quan hệ xã hội cụ thể

Chế định pháp luật: Là một nhóm quy phạm pháp luật có đặc điểm chung, điều chỉnh một nhóm quan hệ xã hội tương ứng

Ngành luật: Là hệ thống các quy phạm pháp luật nhằm điều chỉnh các quan hệ xã hội cùng loại trong một lĩnh vực nhất định của đời sống

II. HỆ THỐNG PHÁP LUẬT

2.2/ Các bộ phận cấu thành hệ thống pháp luật

Cấu trúc bên trong của HTPL gồm 3 bộ phận

Như vậy, xét về mặt cấu trúc: Tập hợp nhiều QPPL sẽ tạo thành một chế định pháp luật, nhiều chế định pháp luật tạo thành một ngành luật, tập hợp các ngành luật tạo nên một hệ thống pháp luật

I/ Khái niệm Hệ thống pháp luật

1.2/ Các bộ phận cấu thành hệ thống pháp luật

+ Hình thức bên ngoài của PL – **Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật**

Khái niệm văn bản QPPL

- + Do cơ quan nn có **thẩm quyền** ban hành
- + Mang tính **bắt buộc chung**
- + Được **áp dụng nhiều lần** trong thực tế cuộc sống

QUI PHẠM PHÁP LUẬT – HỆ THỐNG PHÁP LUẬT

Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật

Căn cứ vào giá trị pháp lý và thẩm quyền ban hành chia thành **2 loại**

Văn bản Luật :

là văn bản do Quốc hội , cơ quan quyền lực NN cao nhất ban hành, có giá trị pháp lý cao nhất

Văn bản dưới luật:

Là văn bản QPPL do cơ quan NN có thẩm quyền ban hành, có giá trị pháp lý thấp hơn VB Luật

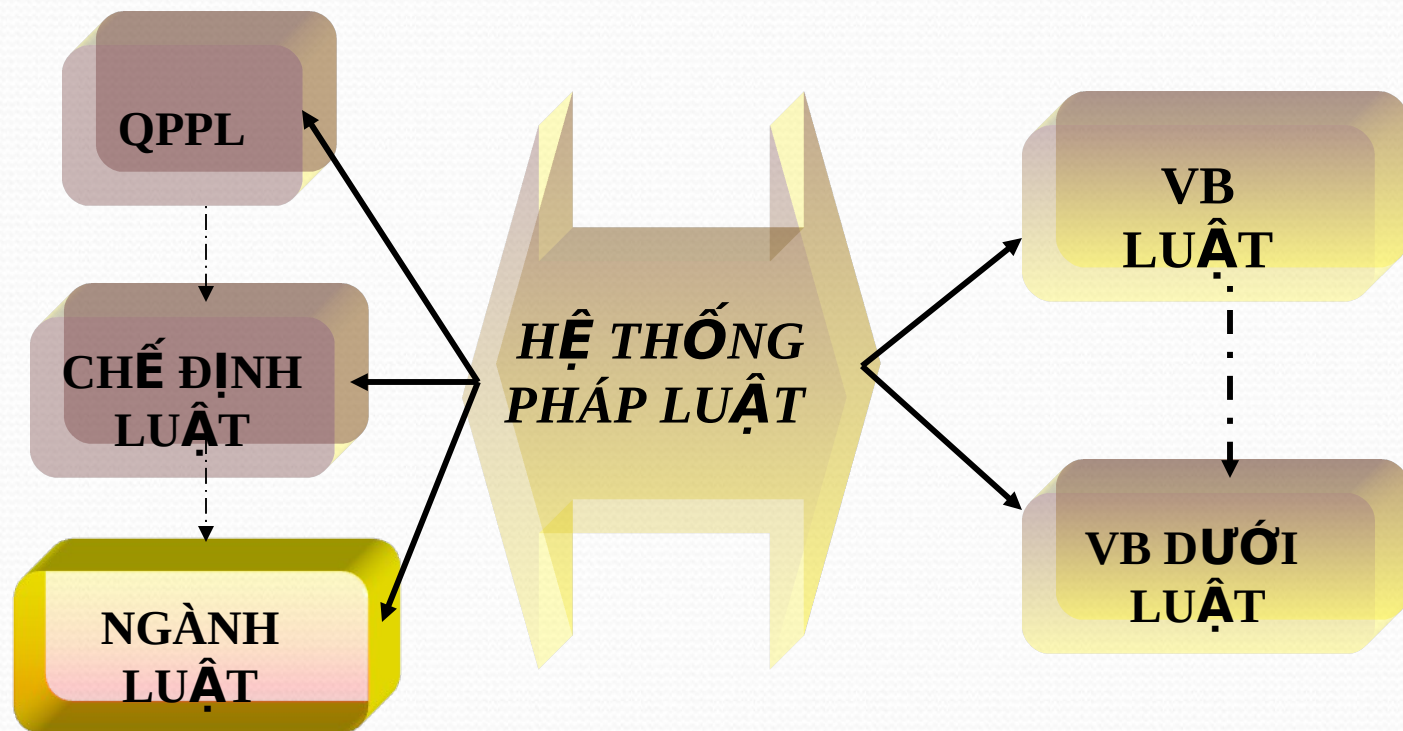
Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật ở Việt nam (Luật ban hành VBQPPL 2008)

CƠ quan ban hành	Tên văn bản
Quốc Hội	<i>Hiến pháp, Luật, Nghị quyết</i>
Ủy ban TVQH	<i>Pháp lệnh, Nghị quyết</i>
Chủ tịch nước	<i>Lệnh, quyết định</i>
Chính phủ	<i>Nghị Định</i>
Thủ tướng CP	<i>Quyết định</i>
HĐTP; Chánh án TANDTC	<i>Nghị quyết; Thông tư</i>
Viện trưởng VKSNDTC	<i>Thông tư</i>
Bộ trưởng, tt cq ngang bộ	<i>Thông tư</i>
Tổng kiểm toán nhà nước	<i>Quyết định</i>
UBTVQH; CP với T/Cctxh	<i>Nghị quyết liên tịch</i>
C.A TANDTC với VTVKSNTC...	<i>Thông tư liên tịch</i>
Hội đồng nhân dân các cấp	<i>Nghị quyết</i>
Ủy ban nhân dân các cấp	<i>Quyết định</i>

II. HỆ THỐNG PHÁP LUẬT

SƠ ĐỒ CẤU TRÚC HỆ THỐNG PHÁP LUẬT

CẤU TRÚC BÊN TRONG

HÌNH THỨC BIỂU HIỆN BÊN NGOÀI

Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật ở Việt nam

Câu hỏi

1

**Chỉ có Quốc hội và UBND
mới có quyền ban hành Nghị
quyết là văn bản QPPL, đúng
hay sai?**

2

**Chỉ có Chủ tịch nước và
Thủ tướng CP mới có
quyền ban hành Quyết
định là văn bản QPPL,
đúng hay sai?**

HIỆU LỰC CỦA VĂN BẢN QUI PHẠM PHÁP LUẬT

**HIỆU
LỰC
CỦA
VĂN
BẢN
QPPL**

THEO THỜI GIAN

Được xác định từ thời điểm phát sinh cho đến khi chấm dứt sự tác động của văn bản đó

THEO KHÔNG GIAN

Là giới hạn phạm vi tác động của Vbản về mặt không gian

THEO ĐỐI TƯỢNG

Giới hạn phạm vi các cá nhân, t/c có nhiệm vụ thi hành văn bản

+ Ông Vũ thực hiện hành vi vi phạm pháp luật vào tháng 11 / 2008. Đến 6/2013 hành vi của ông mới bị phát hiện và đem ra xét xử. Trong trường hợp này, văn bản pháp luật được áp dụng là văn bản có hiệu lực tại thời điểm 11/2008 hay văn bản pháp luật có hiệu lực tại thời điểm 6/2013 ?

+ Ông Nguyễn Nam thành lập doanh nghiệp tư nhân về lĩnh vực xây dựng. Ông có tuyển khoảng 30 lao động làm việc cho doanh nghiệp của mình. Hỏi: Những văn bản pháp luật chủ yếu nào sau đây sẽ tác động đến hoạt động của doanh nghiệp đó: Luật đầu tư, Bộ luật Dân sự, Luật doanh nghiệp, Bộ luật lao động, Luật Đất đai, Luật Chứng khoán, Bộ luật Hình sự?

+ Một văn bản pháp luật đã hết hiệu lực, trong trường hợp nào vẫn được cơ quan xét xử áp dụng đối với vi phạm pháp luật?

Các ngành luật trong hệ thống pháp luật Việt Nam

1/ Căn cứ xác định các ngành luật

Đối tượng điều chỉnh: là những QHXH cùng loại, thuộc một lĩnh vực đời sống xã hội. Mỗi ngành luật điều chỉnh một lĩnh vực QHXH đặc thù

Phương pháp điều chỉnh: Là cách thức NN tác động vào các QHXH, thuộc phạm vi điều chỉnh của mỗi ngành luật. Mỗi ngành luật có PPĐC đặc thù.

II. HỆ THỐNG PHÁP LUẬT

2/ TIÊU CHUẨN XÁC ĐỊNH MỘT HỆ THỐNG PHÁP LUẬT HOÀN CHỈNH

